

Městská knihovna s regionálními funkcemi v Trutnově

Výroční zpráva o činnosti knihovny za rok 2008

Trutnov, leden 2009

1) Služby

V roce 2008 bylo zaregistrováno 5.927 čtenářů, z toho 4.525 dospělých čtenářů (76,35%) a 1.402 dětí do 15ti let (23,65%). Celkový počet registrovaných čtenářů proti roku 2007 mírně klesl. Ze zkušenosti však víme, že registrovaní čtenáři půjčují nejen pro sebe, ale také pro další členy rodiny a někdy i pro přátele, a tak skutečný počet uživatelů knihovny je vyšší.

V tomto roce využilo našich služeb 95.567 uživatelů. Statistické ukazatele nezahrnují kontakty přes komunikační prostředky, poskytované informační služby přes telefon nebo prostřednictvím internetu. Návštěvníků využívajících internet bylo v tomto roce 9.887. Dále jsme zaznamenali 30.535 virtuálních návštěv webových stránek knihovny.

Poskytli jsme celkem 390.328 dokumentů. Výpůjčky se skládaly z naučné literatury pro dospělé čtenáře (172.497), krásné literatury pro dospělé čtenáře (157.742), z naučné literatury pro děti (12.458), z krásné literatury pro děti (47.336) a zvukových dokumentů (272) a kartografických dokumentů (23).

Obrat knihovního fondu dosáhl 2,44 výpůjčky na jednu knihovní jednotku.

V rámci meziknihovní výpůjční služby jsme obdrželi 1147 požadavků, z nichž bylo kladně vyřízeno celkem 1.110 žádánek. Z naší knihovny bylo vyžádáno 663 dokumenty, pro naše čtenáře jsme z jiných knihoven zapůjčili 468 dokumentů.

Otevírací doba půjčoven činí souhrnně 46 hodin týdně; z toho oddělení pro dospělé čtenáře a studovna mají otevřeno 46 hodin, oddělení pro děti 25 hodin, pobočka v Horním Starém Městě 31,5 hodin, pobočka Poříčí 7 hodin a pobočka v Bohuslavicích-Adamově a Studenci 2 hodiny týdně.

Automatizovaný knihovní systém SQL Clavius, jehož moduly v knihovně využíváme, umožňuje uživatelům knihovny vyhledávat dokumenty přes www stránky, rezervovat si půjčené dokumenty, prodlužovat si výpůjčky. Knihovna zase prostřednictvím e-mailů automaticky upomíná čtenáře o nevrácené dokumenty nebo posílá oznámení o zachycení rezervovaného díla. Od dubna také spolupracujeme s firmou Konzulta Brno, která zprostředkovává posílání SMS zpráv našim uživatelům. K tomuto kroku jsme přistoupili z důvodu zvýšení cen poštovních známek. Posílání předupomínek a dalších informací našim uživatelům tak funguje jak prostřednictvím e-mailů, tak SMS zpráv. Ze strany našich uživatelů jsou tyto služby velmi kladně hodnoceny.

2) Služby v regionu a metodická činnost

Jako knihovna pověřená výkonem regionálních funkcí na základě smlouvy se Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové jsme poskytli služby 54 veřejným knihovnám a 3 knihovnám jiné sítě (školní, muzejní).

Poradenská a konzultační činnost byla zaměřena především na pomoc při vypracovávání grantových žádostí, zavádění výpočetní techniky, školení knihovnického programu Clavius, poskytování informací z právní a ekonomické oblasti, kontrole projektů z dotačních programů, řešení konkrétních problémů a jiné pomoci podle situace v dané knihovně. Evidovány jsou pouze ty konzultace, jejichž doba vyřízení trvala více jak 30 minut (těch bylo poskytnuto 143). Mnoho dalších evidováno nebylo, protože nesplňovaly podmínky dané knihovnickými standardy. Dále jsme uskutečnily 88 metodických návštěv v základních knihovnách regionu.

V roce jsme zpracovali 58 statistických výkazů Kult (MK) 12-01 za všechny profesionální i neprofesionální knihovny regionu. K této činnosti využíváme statistický program Stat-Excel, který umožňuje vytvářet různé přepočtové tabulky. Po zkontrolování a opravě výkazů jsou tyto údaje uloženy do statistického programu NIPOSu.

Vzdělávání knihovníků bylo zaměřeno na využívání informačních technologií v práci dobrovolných knihovníků. Uskutečnili jsme 2 školení na téma: základy práce s počítačem a internetem, elektronická pošta, textový editor nebo vyhledávání a používání knihovnických portálů, kterých se zúčastnilo 21 knihovník. Počet vyučovacích hodin byl 9.

Během roku byly uspořádány dvě porady pro profesionální knihovníky. Hlavními tématy bylo zapojení knihoven do benchmarkingu (porovnávání dat knihoven celé republiky) a nové statistické výkaznictví pro rok 2009. Dále pak informace z jednotlivých knihoven a pomoc při řešení jejich problémů.

Pomoc při aktualizaci a revizi knihovních fondů jsme poskytli 10 obecním knihovnám regionu. Zrevidovali jsme 25.173 knihovních jednotek.

Výměnný fond knihovny obsahuje 39.197 knihovních jednotek. Přírůstek v tomto roce činil 2.655 svazků. Vyexpedovali jsme 304 výměnných souborů do 41 obecních knihoven. Celkem bylo odvezeno 25.774 dokumentů. Každý soubor obsahoval více jak 80 svazků.

Servis výpočetní techniky poskytujeme knihovnám, které používají knihovnický systém LANius a Clavius a nově také program Clavius REKS. Na našem okrese se jedná o 30 knihoven, kterým jsme aktualizovali program, pomáhali se zprovozněním programu nebo uložením jejich kmenového knihovního fondu do databáze. Celkem jsme uložili 21.210 knihovních jednotek obecních knihoven do společné databáze v naší knihovně. Tyto katalogizační záznamy jsme následně opravili nebo doplnili. Do konce roku bylo již pět nových „reksových“ knihoven schopno spustit plně automatizovaný výpůjční protokol.

Akce v knihovně Horní Maršov

3) Kulturně vzdělávací akce

V roce 2008 jsme uskutečnili 117 kulturních a 44 vzdělávacích akcí především pro dětské čtenáře.

Leden	- Irisdiagnostika
Únor	- Klub medvídků - karneval
Březen	- „Březen-měsíc internetu“ – akce pro seniory, školení dobrovolných knihovníků - „Noc s Andersenem“
Duben	- Klub medvídků
Květen	- Celé Česko čte Čapka – návštěva domova seniorů
Červen	- „Zdravá výživa“
Září	- Klub chytrých hlaviček - setkání nejstarších čtenářů knihovny
Říjen	- „Týden knihoven“ – jako vždy amnestie, bezplatná registrace čtenářů, výuka internetu pro seniory - setkání nejstarších čtenářů knihovny - „Očistné kúry“
Listopad	- „S úsměvem jde všechno lépe“ – akce pro seniory - Klub chytrých hlaviček
Prosinec	- vánoční rozjímání – akce pro děti a seniory

Celý rok také spolupracujeme s Mateřskou školou Trutnov. Jejich děti k nám pravidelně chodí na besedy.

Pro maminky a tatínky na mateřské dovolené uskutečňujeme setkání v oddělení pro děti.

Klub medvídků ukončil svoji činnost v červnu. Od září jej nahradil Klub chytrých hlaviček. Mottem pro akce tohoto klubu byl slogan „Děti jako já“. Na každém setkání se děti dozvěděly něco nového o určitých etnických skupinách ze všech koutů světa. Povídali jsme si např. o Eskymácích, Maorech, Černoších, Číňanech,... Na závěr si také děti vyrobily předměty, které jsou typické pro tuto etnika (např. africkou masku nebo ztvárnily podobu zvířat, která žijí v Austrálii,...)

Projekt „Děti jako já“ (Afrika, Austrálie)

Další významnou akcí bylo nocování v knihovně. Poprvé to byla „Noc s Andersenem“, která se uskutečnila v dubnu. Ta byla ve znamení výročí bratří Čapků. Tématem bylo „Povídání o pejskovi a kočičce“. Druhá se konala v říjnu a jejím mottem bylo „Jen ho nechte, ať se bojí“. Celý večer jsme si hráli a povídali se strašidly, četli dětské horory apod.

V září jako každý rok jsme uskutečnili setkání nejstarších čtenářů. Protože však do naší knihovny chodí více jak 80 seniorů starších 80ti let a ty všechny jsme pozvali, byla tato akce rozdělena na dvě.

Návštěva dětí z mateřské školky

Noc s Andersenem

Jen ho nechte ať se bojí

4) Knihovní fondy

Přírůstek knihovního fondu v tomto roce činil 7.520 knihovních jednotek. Stav knihovního fondu k 31.12.2008 je 159.861 knihovní jednotka. Z toho 50.997 naučné literatury, 108.642 krásné literatury a 222 ostatních dokumentů (186 zvukových knih, 15 kartografických a 21 elektronických dokumentů). Knihovna odebírá 152 exemplářů periodik. Na nákup bylo vynaloženo 1.316.665,- Kč (z toho 464 tis.Kč na zakoupení výměnných fondů). Akvizice fondu probíhá prostřednictvím internetu nebo osobními návštěvami dealerů nakladatelství či knihkupectví. Výběru se také účastní pracovníce ze služeb, aby nákup odpovídal požadavkům našich uživatelů.

Úbytek knihovního fondu byl 1.641 knihovní jednotka. Jednalo se především o knihy opotřebované nebo knihy vyřazené při aktualizaci fondu.

Pracovnice katalogizace knihovního fondu využívá při své práci ISHARE (sdílenou katalogizaci). Nové přírůstky jsou během dvou dnů vyexpedovány na pulty oddělení.

Knihovna přispívá do souborného katalogu SKAT a Caslin. Záznamy jsou odesílány vždy po ukončení daného měsíce. Za nové záznamy odpovídá pracovníce oddělení zpracování knihovního fondu, záznamy z počátku automatizace (rok 1993) opravuje a posílá pracovníce studovny.

V tomto roce byla také provedena aktualizace fondu, multiplikáty již nečtených dokumentů byly odvezeny do skladu v pobočce Poříčí.

V rámci ochrany fondů byly průběžně baleny nebo přebalovány knihy a časopisy. Zároveň byly opraveny poškozené dokumenty.

Od června je v provozu také zabezpečovací zařízení pro knihovní fond. Všechny dokumenty jsme zpětně vybavili bezpečnostním kódem. Nové knihovní jednotky jsou průběžně označovány. Snažíme se tak eliminovat ztráty dokumentů.

Pro uživatele zvukových dokumentů jsme objednali jeden výměnný soubor z Knihovny a tiskárny E. Macana Praha, který obsahoval na 30 titulů.

4) Hospodaření knihovny

Hospodaření knihovny skončilo zlepšeným hospodářským výsledkem. Rozpočtované příjmy činily celkem 8.161 tis.Kč., výdaje 8.114 tis.Kč. Kladný hospodářský výsledek představuje 47 tis.Kč.

Příjmy z vlastní činnosti dosáhly 718 tis.Kč. Na celkových nákladech se podílejí 8,85%.

V tomto roce jsme získali grant VISK3 ve výši 156 tis.Kč na zakoupení licencí REKS pro 11 neprofesionálních knihoven regionu.

Regionální funkce knihovny byly dotovány Královéhradeckým krajem ve výši 1.597 tis.Kč.

Z fondu rozvoje investičního majetku jsme financovali nákup zabezpečovacího zařízení knihovního fondu ve výši 196 tis.Kč.

Dále jsme odvedli částku 200 tis.Kč z investičního fondu do rozpočtu zřizovatele, který nám o tuto částku zvýšil příspěvek na provoz. Z těchto peněz jsme zakoupili 17 počítačů a dvě tiskárny. V současnosti mohou všichni uživatelé využít počítače jak na on-line katalog knihovny, tak i na surfování po internetu. Také jsme vytvořili internetové pracoviště v oddělení pro děti.

Náklady tvoří:

- nákup knihovního fondu 1.316,5 tis.Kč,
- osobní náklady 4.908 tis.Kč,
- opravy a údržba 53,5 tis.Kč
- ostatní provozní náklady 1.836 tis.Kč

5) Pracovníci

Průměrný přepočtený stav zaměstnanců činil 15,0; všichni zaměstnanci mají odbornou knihovnickou školu.

Zaměstnanci knihovny se účastnili mnoha odborných a oborových akcí a školení.

6) Technické zabezpečení

V roce 2008 byly vymalovány prostory oddělení pro dospělé čtenáře a příslušenství v přízemí knihovny.

Průběžně byly zabezpečovány revize a prováděna drobná údržba přístrojů a zařízení.

Došlo k obměně zastaralé počítačové techniky (máme pouze 6 počítačů z celkového počtu 32, které jsou vyrobené v roce 2004) a bylo zakoupeno zabezpečovací zařízení pro knihovní fond.